

men istedet for den træder den r'ngere Afgift, som er fassat, naar Fæstesteder overgaae til Selveiendom. Det er disse Begunstigelser, som det Lovforslag, der er indbragt af det ærede Medlem for Præsto Amts 4de Valgkreds (Frølund), ønsker ogsaa at faae gjorte gjældende med Hensyn til Afhændelsen af Guse. De ærede Medlemmer ville see, at hans Lovforslag gaaer ud paa en Udvidelse af disse Begunstigelser til ogsaa at gjælde Afhændelsen af Guse paa Landet, men jeg skal strax tillade mig den Bemærkning, at Forslagsstilleren ved Indbringelsen af sit Forslag fremhævede, at det var fremtraadt for ham som tvivlsomt, hvorvidt Loven af 4de Juli 1850, der, som sagt, omfatter Afhændelsen af Bøndergods, ogsaa kunde omfatte Guse, eller om den alene angik Gaarde. Udvalget er nu kommet til en aldeles fast Overbeviisning om, at naar Loven af 4de Juli 1850 nævner „Bøndergods“, indbefattes derunder ikke blot Gaarde, men ogsaa Guse. Udvalget har i dets afgivne Betænkning opstillet en Lovfortolkning, som efter dets Mening stiller det udenfor al Tvivl, at de Begunstigelser, der omhandles i Loven af 4de Juli 1850, gjælde baade ved Afhændelsen af Gaarde og ved Afhændelsen af Guse, og den ærede Forslagsstiller, der er Medlem af Udvalget, har ubetinget tiltraadt denne Fortolkning. Jeg skal naturligvis ikke trætte det høie Thing med en Gjentagelse af denne Lovfortolkning, der er mere detailleret fremstillet i Betænkningen, men jeg skal kun ganske kort gjøre opmærksom paa, at de der citerede Love — Loven af 8de April 1851 om Selveidendoms Indførelse paa det Staten tilhørende Bøndergods, Loven af 24de April 1860 om Afhændelse af nogle Ritters og forskjellige Stiftellers, Seminariefondens og det benificerede Bøndergods, og den dertil sig sluttende Lov af 24de April 1865, som udvider de omhandlede Begunstigelser ved Afhændelsen af offentlige Stiftellers Gods — nævne „Bøndergods“, medens det fremgaaer af disse Love, at de ikke blot omhandle Gaarde, men Gaarde og Guse, Gaardmænd og Huusmænd, Fæstesteder og Leiesteder. Udvalget tør altsaa ansee dette for en klar Sag, og det maa medføre, at man ikke kan lade Ordene: „Guse paa Landet“

blive staaende i Lovforslaget, hvis det vedtages, da netop en Deel af disse Guse paa Landet allerede har Afgang til Begunstigelserne ifølge en rigtig Fortolkning af Loven af 4de Juli 1850. Vi komme nu til det andet Punkt, nemlig, om det er tilraadeligt at udvide de i Loven af 4de Juli 1850 indeholdte Begunstigelser til ogsaa at gjælde Afhændelsen af, hvad jeg maa tillade mig at kalde „løse Guse“, det vil sige saadanne Guse, som ikke høre til noget Bøndergods, til noget Bøndergodscomplexer, og Udvalget er da enigt om, at det vil være i høi Grad rigtigt ogsaa at lade disse Begunstigelser komme til Anvendelse ved Afhændelsen til Brugerne, deres Børn eller Svigerbørn for saadanne Guses Vedkommende. Det lader sig vistnok ikke sige, hvad Praxis i Tiden siden 1850 egentlig har antaget med Hensyn til dette Spørgsmaal, og disse Forhold ganske naturligt ere af den Besskaffenhed, at man ikke tør til Domstolene for at faae Dom for, om man er pligtig til at betale de sædvanlige Afgifter og Gebyrer eller ikke. Det er i ethvert enkelt Tilfælde Noget, som den paagjældende Retssættent, der skal befølge Thinglæsning, bestemmer efter sin Opfattelse af den gjældende Lovgivning, og det er klart nok, at Revisionens Opmærksomhed, naar Sagen kommer til den, vel vil blive henledt paa de Tilfælde, hvor der er beregnet disse mindre Gebyrer, men naar Sagen foreligger saaledes, at der ved Afhændelsen af det og det Huus er erlagt saa og saa Meget efter de sædvanlige Regler, gaaer det uden Bemærkning. Et Bidrag til Bedømmelsen af Forholdet have vi imidlertid, og jeg tør sige, at det er et Bidrag, som indeholder stærk Opfordring for Thinget til at vedtage Lovforslaget, netop under den Forudsætning, at det maa erkjendes, at der eksisterer en Tvivl om, hvorvidt den uugjældende Lovgivning allerede maatte medføre, hvad det tilstgter. Jeg siger, at det er et væsentligt Bidrag, fordi det netop viser, at man i en temmelig lang Arrække fra Administrationens Side har antaget, at disse Begunstigelser ikke kunne komme til Anvendelse, medens man senere har forandret sin Opfattelse heraf og har erklæret sig for det Modsatte. Der siges nemlig i en Circularskrivelse af 1ste